

Valgevene folklooriansambli kolmkümmend aastat

23. oktoobril tähistas Valgevene folklooriansambel Kalõhanka oma kolmekümmendat tegevusaastat. Folklooriansambli jaoks on see aukartust äratav vanus, eriti koolirühma jaoks, kus liikmed kogu aeg vahetuvad. Tõsi, ansambel koosneb eri vanuses lastest ja noortest: laval on kõrvuti väga väikesed lauljad ja noored täiskasvanud, välimuse järgi gümnasistid. Muutumatu on Kalõhankat juhatanud ja otsinud uut lauluvara ansambli ellukutsuja Larõssa Rõžkova. Tema sulest on ilmunud ka raamat, milles ta ütleb, et laulmine on inimesele sama loomulik tegevus kui hingamine. Paljudes Kalõhanka kontserdi sisse juhatavatess ja sellele järgnenud kõnedes toodi esile, et tegemist on õpetajaga, kes on oma sõnad tõeks muutnud – kõik suudavad laulda. Ta paneb laulma kõik lapsed ja igapähele on tema meelest võimalus lauldes areneda, mitteoskajaid ei ole olemas. Sellist teekonda muusika ja hääle seltsis on põhjust kadestada, sest enamasti soovib õpetaja töötada andekate lastega, ja kehvemate lauljate kaasamine kisub koori taset alla, ent selle riski ta on võtnud. Tänuks sai ta soojad sõnad ja aplausi saalitäielte kontserdilistelt.

L. Rõžkova ise rõhutas, et folkloori puhul algab kõik kooli ja direktori toetusest. Mihhanavitsi keskkool asutati 1908. aastal ja alates 1969. aastast tegutseb see keskkoolina. Tänapäeval on see üks riigi valgevenekeelse õppega keskkoolidest. Väliselt ja sisemuselt moodsal koolimajal on oma muuseum, kus on väljas fotod kooli ajalooast, aga ka ajastu mõjudest õpilaste elule ja saatusele. Eendub Teise maailmasõja osa, kus näeme naispartisane-rühmajuhte, sõjakangelasi, sõja traagikat. Enam kui saja kooliaasta jooksul muutunud õpetamisviisid saavad muuseumis visuaalse kuju. On ka äärmiselt huvitav ruumiosa, kus paikneb õpilastööde kogu, mis on loodud rahvuslikus stiilis ja pärimusmustreid esile tuues. Koolijuht Uladzimir Kalinouski meelest on omakultuuri toetamine loomulik, Kalõhanka näol on koolil midagi täiesti erilist, mis liidab koolipere üheks tervikuks. Tavakoolide probleeme neil pole: ei distsipliini, üksteisest lugupidamise ega õppimise poolelt, suhted on teistel alustel.

Kontserdil kõlasid erinevad valgevene laulustiilid praeguse koosseisu esituses, seejärel kutsuti saalist lavale tähtlauljaid varasematest koosseisudest ning rahvapäraste meloodiate kõrval hakkasid kõlama ka omaloodud laulud. Lauldi koos ja vilistlased eraldi, igas mõeldavas kombinatsioonis, esitati varasemate koosseisude hittlaule ja viimase aja uuendusi. Üks uuendustest on valgevene vaimulike laulude esitamine. Välitööde lindistused edastas L. Rõžkova etnolingvist ja folklorist Alena Boganeva Valgevene Riikliku Teaduste Akadeemia valgevene keele instituudist. Nüüdseks on rahvarõivais ansambel korduvalt esinenud Minski Peetruse ja Pauluse katedraalis. Seal tegutseva Vileni Kannatajate Vennaskonna esindaja Tatsiana Matruntšik vahendab, et noored esinejad, lapsed, on toonud kirikusse uue hingamise – nad meeldivad kirikulistele ja toovad jumalateenistustele rahvast juurde.

Saalis viibijatel – ühel või teisel kombel on paljud ansambliga seotud, olgu lapsevanemana, mõne organisatsiooni esindajana või valgevene laulu armastajana – on korduvalt silmad märjad, siinkirjutajagi pole erand. Folklooriansambli lauljate laulujõud kõnetab. Seda kinnitavad ka õnnitlejad kultuuriakadeemiast, vaimulikkonna esindajad, kaasõpetajad, endised õpilased laste ja lastelastega, ametnikud, muusikud ja laulusõbrad.

Mare Kõiva

Folklooriansambli kõlanäiteid saab vaadata ja kuulata [Mäetaguste veebiversioonis](#).